

Úvodní slovo

Vzpomínka na prof. Hanu Gladkovu

Ve čtvrtek 25. září 2025 nás navždy opustila prof. **Hana Gladkova** — slavistka, jazykovědkyně a pedagožka, s níž si mnoho z nás spojuje každodenní podobu oboru. Její práce významně ovlivnila českou i mezinárodní slavistiku.

Ve své bohaté vědecké kariéře se systematicky věnovala vývoji bulharštiny, dějinám a současnosti spisovných slovanských jazyků, srovnávací morfologii a lexikologii slovanských jazyků i mezislovanským jazykovým kontaktům. Dlouhodobě působila také v odborném zázemí oboru: byla aktivní členkou Českého komitétu slavistů, Mezinárodní komise pro spisovné slovanské jazyky při Mezinárodním komitétu slavistů, výboru Jazykovědného sdružení a vědecké rady Národní knihovny v Praze. Svůj rozhled vnášela i do redakčních rad českých a zahraničních jazykovědných časopisů, mezi nimi *Slavie*, *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* a *Ljuboslovie*.

Na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy zajišťovala a koordinovala výuku jazykovědné části oboru bulharistika a podílela se na obecně slavistických kurzech. Byla řešitelkou řady domácích i mezinárodních grantových projektů podporovaných Grantovou agenturou ČR a Ministerstvem kultury ČR a dlouhá léta stála v čele oborové rady doktorského studia Slovanské filologie.

Pro redakci a čtenáře *Nové češtiny doma a ve světě* byla paní profesorka především osobností, která stála u zrodu časopisu. Podpořila myšlenku navázat na původní časopis *Čeština doma a ve světě* a zpřístupňovat odborné texty o češtině od domácích i zahraničních autorů. Počátky nového časopisu nebyly jednoduché — často chyběly kvalitní příspěvky či ochotní recenzenti — avšak díky vedení, podpoře a motivaci prof. Gladkovy se časopis podařilo udržet, rozvinout a zkvalitnit.

Měla jsem možnost spolupracovat s ní nejen v redakci časopisu, ale i na celé řadě dalších vědeckých projektů. Poznala jsem ji tak nejen jako vyučující a zkušenou kolegyni, ale i jako člověka. Byla pedagožkou, která svou práci milovala. Sama říkávala, že lidé chodí do práce, ale ona chodí na fakultu — protože pro ni práce na fakultě nebyla zaměstnáním, nýbrž posláním.

Prof. Gladkova milovala studenty a viděla v nich budoucnost slavistiky. Její doktorské semináře bývaly vždy plné — řešily se na nich nejen odborné otázky, ale také širší souvislosti, které paní profesorka uměla poutavě propojovat. Byla optimistická, energická, dokázala zaujmout pozornost a svůj výklad často prokládala historkami ze života, které jej dokázaly oživit. Nezřídka jsme z fakulty odcházeli až v pozdních večerních hodinách, protože se naše diskuse značně protáhly.

Paní profesorka vždy ochotně věnovala čas svým studentům i kolegům — v její pracovně (místnost 308a) se řešily nejen odborné otázky, ale i osobní či soukromé záležitosti. Byla empatická a nápomocná a všemožně podporovala studenty — ať už tím, že je spojovala s dalšími akademiky, kteří by je mohli posunout dál, anebo je sama zapojovala do projektů, na kterých pracovala. U zkoušek studenty „netopila“ — jak sama říkala, úkolem pedagoga je najít u studenta „oázu znalostí“. Její konzultační hodiny, semináře i projektová setkání byly vždy příležitostí k otevřené diskusi mladých slavistů.

Nezapomenutelné jsou také vánoční večírky, které byly skutečnou ukázkou mezislovanských kontaktů. Paní profesorka vždy upekla tradiční bulharskou banicu a ostatní kolegové přinesli speciality z jazykových oblastí, jimiž se zabývali. Byly to chvíle radosti, přátelství a poznávání, které k ní neodmyslitelně patřily.

Věřím, že její odkaz zůstane živý nejen v odborných publikacích a v paměti jejích studentů a kolegů, ale i v každém dalším čísle našeho časopisu.

Kateřina Lah, bývalá redaktorka
časopisu Nová čeština doma a ve světě

A Word from the Editor

On Thursday, September 25th, 2025, we lost Professor **Hana Gladkova** — Slavist, linguist, and teacher — who, for many of us, was synonymous with the discipline itself. Her work profoundly shaped Slavic studies, both in the Czech Republic and internationally.

Over her distinguished career, she systematically researched the development of Bulgarian, the history and contemporary use of standard Slavic languages, comparative Slavic morphology and lexicology, as well as linguistic contact between Slavic languages. She was also deeply engaged in the institutional life of the field: she was an active member of the Czech Committee of Slavists [Český komitét slavistů], the International Commission on Standard Slavic Languages [Mezinárodní komise pro spisovné slovanské jazyky při Mezinárodním komitétu slavistů], the Czech Linguistic Association [Jazykovědné sdružení ČR], and the advisory board of the National Library. She contributed her broad outlook to the editorial boards of both Czech and international linguistic journals, including *Slavia*, *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*, and *Ljuboslovie*.

At Charles University's Faculty of Arts, she oversaw Bulgarian linguistics and taught general Slavistics courses as well. She was the principal investigator for numerous national and international research projects supported by the Czech Science Foundation and the Czech Ministry of Culture. For many years she chaired the doctoral committee for Slavic philology.

For the editors and readers of *The New Czech at Home and Abroad*, Professor Gladkova was above all a figure present at the very inception of the journal. She supported the idea of continuing the legacy of the earlier journal *Czech at Home and Abroad* and publishing academic articles on Czech linguistics by Czech and international scholars. The early years of the new journal were not easy — high-quality contributions and willing reviewers were often in short supply — but thanks to Professor Gladkova's leadership, support, and encouragement, the journal steadily grew and flourished.

I had the privilege of working with Professor Gladkova not only in the editorial office but also on a number of other academic projects. I came to know her not only as a teacher and knowledgeable colleague but also as a great person. She was a pedagogue who loved her work. For her, academic life was not a job but a calling: she often used to say that while others went to work, she went to the faculty.

Professor Gladkova loved her students and saw the future of Slavic studies in them. Her doctoral seminars were always popular — not only were professional issues discussed, but she would connect them to broader contexts in fascinating ways. She was optimistic, energetic, and engaging, weaving personal anecdotes into her lectures. Often we would leave the faculty late, our discussions having extended far into the evening.

Our professor willingly devoted her time to students and colleagues. In her office (308a), she was happy to discuss not only academic matters but also personal and private concerns. She was empathetic and supportive, and she encouraged students in every possible way, whether by connecting them with other scholars who could guide them further, or by involving them in her own projects. As an examiner, she never tried to overwhelm students — she used to say that the task of a teacher is to discover the student's "oasis of knowledge." Her office hours, seminars, and project meetings were always an opportunity for open dialogue among young Slavists.

Equally unforgettable were her Christmas gatherings — true showcases of inter-Slavic contact. Professor Gladkova would always prepare traditional Bulgarian *бануца*, while colleagues brought specialties from the linguistic areas they studied. These were moments of joy, friendship, and exchange that were inextricably linked to her.

I believe that her legacy will live on not only in the scholarship and memories of her students and colleagues but also in every future issue of our journal.

Kateřina Lah, former editor
of *The New Czech at Home and Abroad*